

het afwegingskader in de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Martenjan Poortinga

Amsterdam, 15 oktober 2018

programma

- ▶ kennismaking, verwachtingen
- ▶ kader en proces: de aangescherpte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- ▶ Veilig Thuis
- ▶ privacy
- ▶ stellingen
- ▶ casuïstiek
- ▶ evaluatie
- ▶ contact en informatie

kennismaking

- ▶ Martenjan Poortinga

projectleider implementatie Meldcode, cluster
onderwijs | leerplicht | RMC

meldcode huiselijk geweld en kinder mishandeling

- ▶ ingevoerd in 2013
- ▶ wettelijke plicht
- ▶ verbeterd per 1 januari 2019
- ▶ 5 stappen
- ▶ protocol

de 5 stappen van de meldcode

stap 1: in kaart brengen van signalen

stap 2: overleggen met een collega en evt. Veilig Thuis

stap 3: gesprek met de cliënt

stap 4: wegen geweld of kindermishandeling

stap 5: beslissen aan de hand van het afwegingskader

afweging 1: is melden noodzakelijk? en

afweging 2: is hulpverlening (ook) mogelijk?

melden

het doen van een melding bij Veilig Thuis is een professionele norm en noodzakelijk:

1. in alle gevallen van acute onveiligheid en of structurele onveiligheid en bij disclosure (onthulling)
2. in alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat onvoldoende hulp geboden of georganiseerd kan worden
3. als een beroepskracht die hulp biedt constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt

het afwegingskader

- ▶ doel van een afwegingskader
- ▶ plaats in de meldcode
- ▶ proces dat leidt tot een afwegingskader voor het onderwijs

het afwegingskader

een afwegingskader ondersteunt een beroepskracht met vermoedens van hg/km in stap 5 van de meldcode bij

A het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is

B en vervolgens het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp ook mogelijk is

afwegingskader onderwijs

- ▶ vermoeden?
- ▶ acute/structurele onveiligheid?
- ▶ hulp: ben ik in staat tot?
- ▶ hulp: zijn betrokkenen bereid?
- ▶ resultaat veiligheid?

acute en structurele onveiligheid

- ▶ acuut: (praktijk)voorbeelden
- ▶ structureel: (praktijk)voorbeelden
- ▶ disclosure: als slachtoffers uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen

dossiervorming

- ▶ leg vast!
- ▶ ook als je afsluit: waarom

Veilig Thuis

► nieuwe werkwijze per 010119

- partnerschap
- altijd terugkoppeling
- binnen 5 werkdagen
- 1½ jaar monitor
- Radarfunctie

radarfunctie

- ▶ hulpverleners konden zelf aan de slag zonder dat ze wisten of anderen ermee bezig waren of dat VT op de hoogte was
- ▶ 1 jaar na opstarten hulp situatie vaak niet veiliger
- ▶ hulp kwam vaak niet op gang of was beëindigd
- ▶ kinderen vaak niet gehoord en geen hulp
- ▶ weinig aandacht voor herstelgerichte zorg

radarfunctie

Vanaf 010119

- ▶ verbeterde Meldcode
- ▶ VT-register landelijk
- ▶ versterken monitorfunctie

je veilig voelen

- ▶ handelingsverlegenheid: vertrouwensband met cliënt
- ▶ privacy: AVG, meldcode, beroepsgeheim
- ▶ meldcultuur: niet herkennen of durven bespreken
- ▶ veiligheid: cliënt en professional, veilige werkomgeving

continue proces

- ▶ bekendheid: 70% werkt met de meldcode
- ▶ organisatie-dna: veiligheid staat niet centraal
- ▶ opleiding: behoefte aan training en herhaling
- ▶ capaciteit: onvoldoende, hoge werkdruk, wachtlijsten, verloop personeel

privacy

- ▶ meldcode gaat boven privacy

stelling 1

Als ik een vermoeden van Huiselijk geweld of Kindermishandeling heb, weet ik/de school precies wat er moet gebeuren

stelling 2

De verantwoordelijkheid van de school stopt nadat er een melding is gedaan

stelling 3

Leerlingen en ouders van mijn school weten wat er gebeurt als de school een vermoeden heeft van Huiselijk geweld of Kindermishandeling

stelling 4

Mijn school heeft een protocol als er sprake is van Huiselijk geweld of Kindermishandeling en alle collega's zijn daarvan op de hoogte

stelling 5

Mijn school heeft een aandachtsfunctionaris voor de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

en verder

Brief ministeries aan alle besturen en instellingen:

- ▶ informatieplicht
- ▶ scholingsplicht
- ▶ aanstelling aandachtsfunctionaris

casuïstiek

Casus 1: Youri

Bespreek kort met elkaar hoe je stap 1 t/m 3 van de Meldcode doorloopt.

Bespreek met elkaar aan de hand van de casus hoe je de afwegingsvragen beantwoordt.

de antwoorden

Vraag 1: Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

► JA

De eerste vraag is al ingevuld. Er is sprake van een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling

De zorgcoördinator heeft voldoende reden om te spreken van een vermoeden van kindermishandeling.

Vanwege het gedrag van Youri, en Lindsey in combinatie met het gebrek aan pedagogische vaardigheden bij moeder

De observaties tijdens het huisbezoek

De vele stressfactoren (wisselende relaties, geldproblemen, criminaliteit)

de antwoorden

Vraag 2: Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van (een vermoeden van) acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

► JA

Er is geen sprake van een acute dreiging (direct fysiek gevaar). De zorgcoördinator schat in overleg met Veilig Thuis in dat er een sterk vermoeden is van structurele onveiligheid.

Er is in het verleden regelmatig sprake geweest van huiselijk geweld door vader(figuren) in eerdere relaties van moeder.

Het lijkt, gezien het problematische gedrag van alle drie de kinderen, moeder niet te lukken haar kinderen voldoende structuur te bieden. Ook de hulp die is ingezet heeft dit blijkbaar nog niet kunnen veranderen.

De nieuwe zwangerschap maakt dat moeder minder beschikbaar is en bovendien heeft ze veel stress vanwege schulden.

De zorgcoördinator stelt het bevoegd gezag op de hoogte en meldt bij Veilig Thuis vanwege het vermoeden van structurele onveiligheid.

de antwoorden

Vraag 3: Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

► NEE

Samen met Veilig Thuis beantwoordt de zorgcoördinator vervolgens de vraag of ze in staat is hulp te verlenen of te organiseren die de dreiging van onveiligheid voor Youri en Lindsey wegneemt. Vanuit haar professie kan de zorgcoördinator bijvoorbeeld naar het wijkteam verwijzen voor bijvoorbeeld opvoedingsondersteuning. Het wijkteam is echter al betrokken. In deze situatie zal school op dit moment niet in staat zijn verdere hulp op gang te brengen. Veilig Thuis zal zelf de effectiviteit van de hulp met het wijkteam bespreken.

de antwoorden

Vraag 4: Aanvaarden de betrokkenen de hulp en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

De zorgco heeft hier geen zicht op. Veilig Thuis stemt verder met het wijkteam af wie de noodzakelijke hulp in gang zet. Veilig Thuis zal met hen en met betrokkenen veiligheidsafspraken maken. Ook zal Veilig Thuis afspraken met hen maken over hoe en wie gemonitord wordt of de noodzakelijke hulp ook voldoende op gang komt.

de antwoorden

Vraag 5: Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

Veilig Thuis en het wijkteam moeten de zorgco op de hoogte stellen van de afspraken die zij samen gemaakt hebben over de hulp, zodat de zorgco weet waar zij de komende maanden terecht kan voor overleg als de situatie voor de kinderen daarom vraagt.

Wat zij vanuit haar rol nog kan doen is de leerkrachten blijven coachen in het steunen van de kinderen en alert blijven op signalen en deze zo nodig aan de hulpverlening of aan Veilig thuis doorgeven.

casus 2

Meryam

- ▶ ***MBO:** Meisje, (17, over een paar maanden 18) veel schoolverzuim, jonge mantelzorger (één van de ouders heeft GGZ problematiek). Krijgt extra ondersteuning op school. De studieloopbaanbegeleider voert regelmatig gesprekken met haar en heeft ook contact met de schoolpsycholoog. Het meisje zelf wil niet met de psycholoog in gesprek. Ze is niet gek! Ze trekt zich terug en dreigt af te haken. Studieloopbaanbegeleider en psycholoog voeren een gesprek met haar. Zij wil niets, en zeker niet dat haar moeder betrokken wordt.*
- ▶ ***Vraag 2: er is sprake van Structurele onveiligheid, school meldt bij Veilig Thuis***

casus 3

Kees

- ▶ *Vechtscheiding bij jongere op middelbare school. Zijn resultaten gaan sinds kort achteruit. Hij overschreeuwt zich op school en is veel afwezig. De mentor spreekt hem geregeld en heeft de zorgcoördinator van school betrokken. Hij wordt besproken in het zorgteam van de school en er is contact met ouders. Er wordt niet gemeld; geen sprake van structurele onveiligheid. Wel wordt aangedrongen op meer hulp vanuit de orthopedagoog op school. Vader en moeder gaan akkoord maar de orthopedagoog is vleugellam omdat ouders niet op een lijn zitten. De jongen wordt ingezet door beide ouders om bij de hulpverlener gelijk te krijgen.*
- ▶ **Afwegingsvraag 4 en 5 is NEE, school meldt bij Veilig Thuis.**

evaluatie | informatie

- ▶ wat neem je mee uit deze kenniskring?
- ▶ waar wil je meer over weten?

- ▶ meer informatie:
 - ▶ app Meldcode
 - ▶ app Info delen

contact en informatie

- ▶ m.j.poortinga@nvs-nvl.nl
- ▶ www.nvs-nvl.nl
- ▶ www.augeo.nl
- ▶ www.nji.nl
- ▶ www.rijksoverheid.nl